

SAMOCHÓD ELEKTRYCZNY W ŚWIETLE JEGO CYKLU ŻYCIA I ŚLADU CO₂

Jan SUSKI

Plan

- Motywacje do zmiany w transporcie kołowym
- Typy samochodów z napędem elektrycznym i mieszanym
- Źródła prądu (baterie) na pokładzie pojazdów - osiągi drogowe
- Energia odnawialna – ślad CO₂
- Podsumowanie i wnioski

TRANSPORT KOŁOWY

- **Samochód z silnikiem termicznym: samochód + paliwo = ruch**
- **Samochód z silnikiem elektrycznym: samochód + generator energii (najlepiej odnawialnej) + Linia przesyłowa + System ładowania + Bateria = ruch**

TYPY SAMOCHODÓW ELEKTRYCZNYCH

- **Hybryda spalinowo-elektryczna**
- **Samochód z napędem 100% elektrycznym**

MOTYWACJE

- **Obniżenie śladu CO₂**
- **Zmniejszenie smogu: SO₂, NO_x**
- **Zmniejszenie stężenia pyłów PM_{2,5} i PM₁₀**

CO NAPĘDZA ŚWIAT?

To entropia, a nie energia, jest motorem świata.

Entropia – Zgodnie z drugą zasadą termodynamiki, wszelka zmiana jest związana ze wzrostem entropii. Do tego by świat się kręcił, nie potrzebuje on energii. Potrzeba mu źródeł niskiej entropii.

Źródła niskiej entropii - przykłady

- **Słońce**
- **Materiały kopalne**
- **Efekty fotosyntezy – potrzebne do odżywiania istot żywych**

**$S = k \ln(W)$, gdzie W – liczba sposobów (konfiguracji) potrzebnych do zmiany układu
 k – stała Boltzmana**

WARUNKI POSTĘPU W TRANSPORCIE

Samochód elektryczny: jest w ciągłym rozwoju, o trudnym do przewidzenia finale

Rozwój zależny od wielu czynników spoza przemysłu samochodowego:

- **Dostępność źródeł energii, w większości wiatrowych**
- **Dostępność minerałów niezbędnych do produkcji wiatraków i baterii**
- **Stabilność baterii w zmiennych warunkach eksploatacyjnych**

Przykład postępu w mikroelektronice

1970 - mikroprocesor typu 4004 – 2400 tranzystorów

2000 - Pentium 4 – 42 mln tranzystorów

2020 - Procesor AMD EPYC – 40 mld

Proste przyczyny postępu: jakość krzemu Si, jakość SiO₂, jakość procesu domieszkowania uniwersalne prawo Moore'a

EKSPLOATACJA SAMOCHODÓW WE FRANCJI*

- 36 mln samochodów, 1 samochód/1,77 mieszkańca
- Dystans: 10 000 km/rok
- 40 % przejazdów dziennych < 2 km (2 x więcej zanieczyszczeń)
- * dane zbierane każdego dnia

SAMOCHODY HYBRYDOWE*

Samochód hybrydowy z napędem szeregowym

silnik spalinowy generuje energię elektryczną, która zasila silnik elektryczny napędzający samochód

Samochód hybrydowy z napędem równoległym

Ten rodzaj napędu – mild hybrid – mechaniczne połączenie silnika spalinowego z kołami. Silnik elektryczny jedynie wspomaga silnik spalinowy

Samochód hybrydowy z napędem szeregowo-równoległym (mieszanym)

Jest to pełna hybryda - silnik spalinowy może (choć nie musi) być połączony mechanicznie z kołami. Z kolei silnikowi elektrycznemu energię może zapewniać akumulator lub silnik spalinowy pełniący funkcję generatora. Przykładem pełnej hybrydy jest m.in. Toyota Prius czy [Hyundai Ioniq](#).

* Hybrydy: najdojrzalsze technicznie i rynkowo, planowana jest ich penalizacja we Francji z uwagi na zbyt duży ciężar baterii????

TOYOTA PRIUS PEŁNA HYBRYDA

REPREZENTANT 100% EV

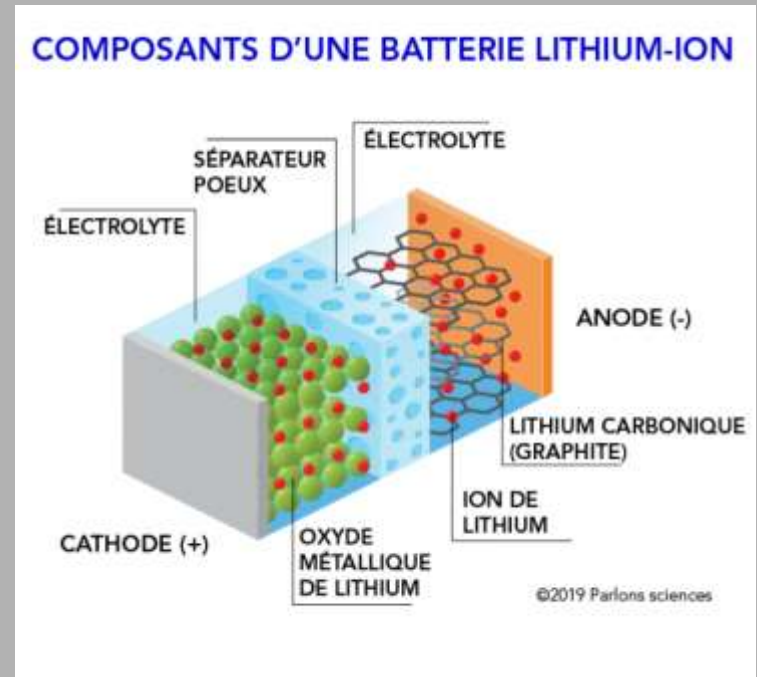
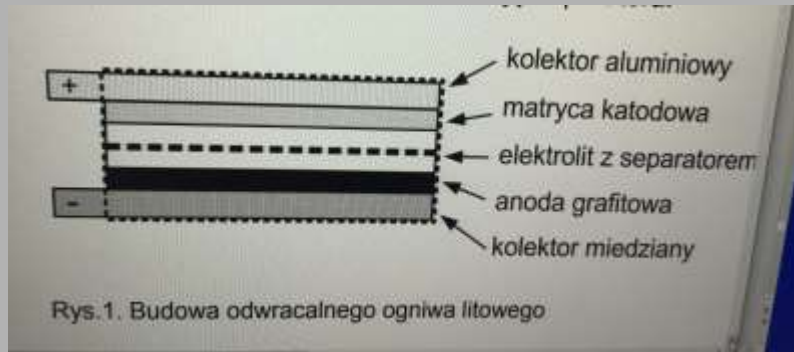
**Zoé, 41 kWh
autonomia 400 km (NEDC,
New European Driving Cycle,
Nouveau Cycle de Conduite
Européen).**

*Realnie: 300 km w miescie i
poniżej 100 km/h.*

130 km/h -230 km autonomii

LG Chem w Polsce ma produkować baterie do Renault ZOE II

BATERIA LIT - ION

Katoda: Nickel (73%), Cobalt (14%), Lithium (11%), Aluminium (2%)

Anoda: grafit

Elektrolit: LiPF₆ w roztworze organicznym, elektrolity stałe

Renault Zoe - 8 kg litu, Tesla - 15 kg litu, rower elektryczny - 300 g litu

ŁADOWANIE AKUMULATORÓW

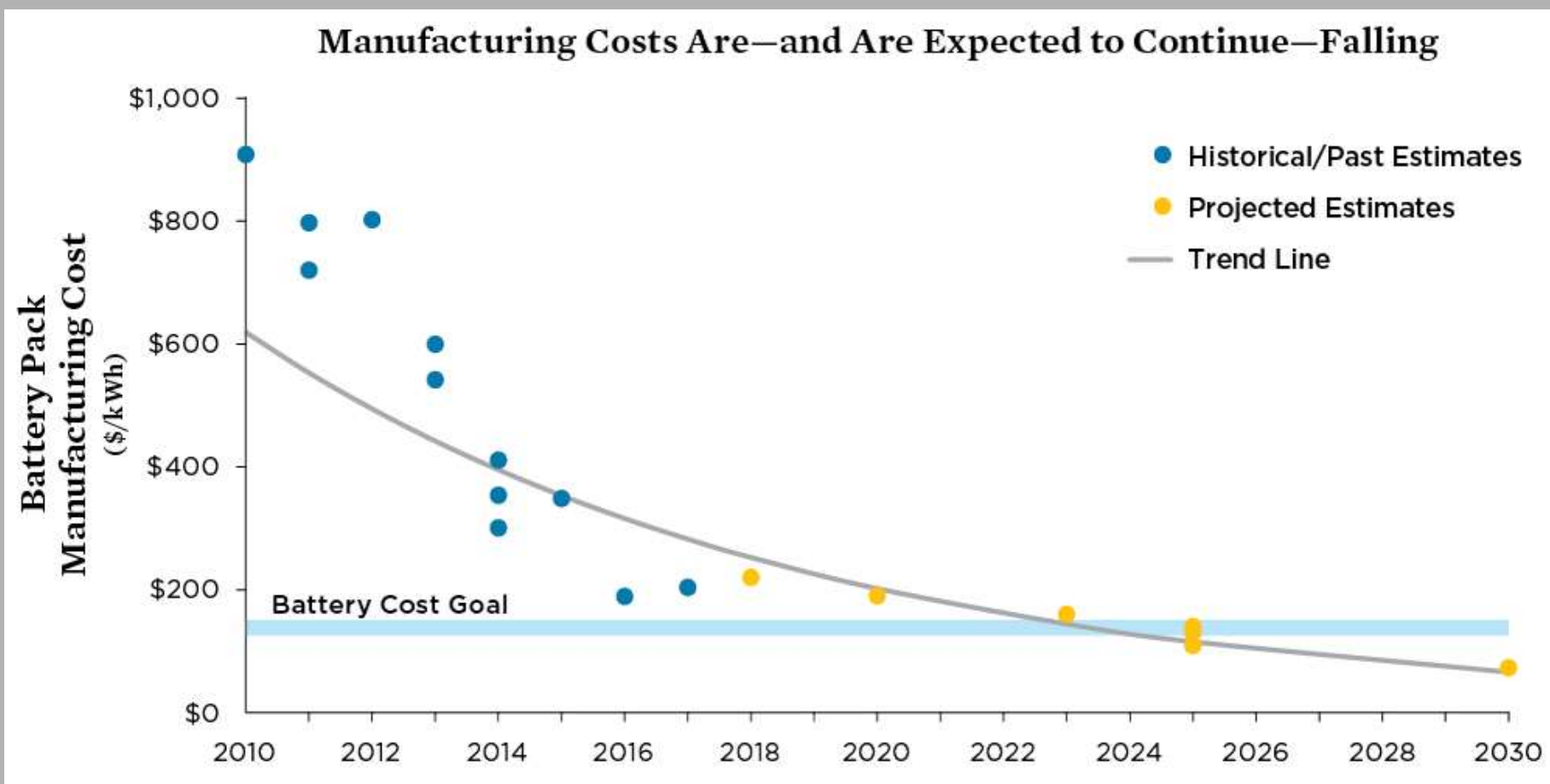
Parametry ładowania: $U = 370 \text{ V}$, energia akumulatora $E = 28 \text{ kWh}$

Pojemność Akumulatora [Ah] = 76

Prad ładowania	Przybliżony czas ładowania [h]	Srednia moc ładowania [kW]
C/8	5	3.5
1 C	1	28.1
5 C	02	140.6

- **Tesla : ½ h – 125 kW – więcej niż ambitne**
- **Sieć domowa: 6 - 9 kW**
- **RTE nie przewiduje nowej instalacji dla tego scenariusza**

- **Problem: straty przy ładowaniu**
- **Dla identycznego ciężaru bateria zawiera 1/50 energii ropy naftowej**

EWOLUCJA KOSZTÓW BATERII

Bateria w Nissan Leaf o pojemności 40 kWh kosztuje 5.499 \$ czyli 137 \$/kWh..

Bateria w Long Range Tesla (80 kWh), to już 10.000 \$

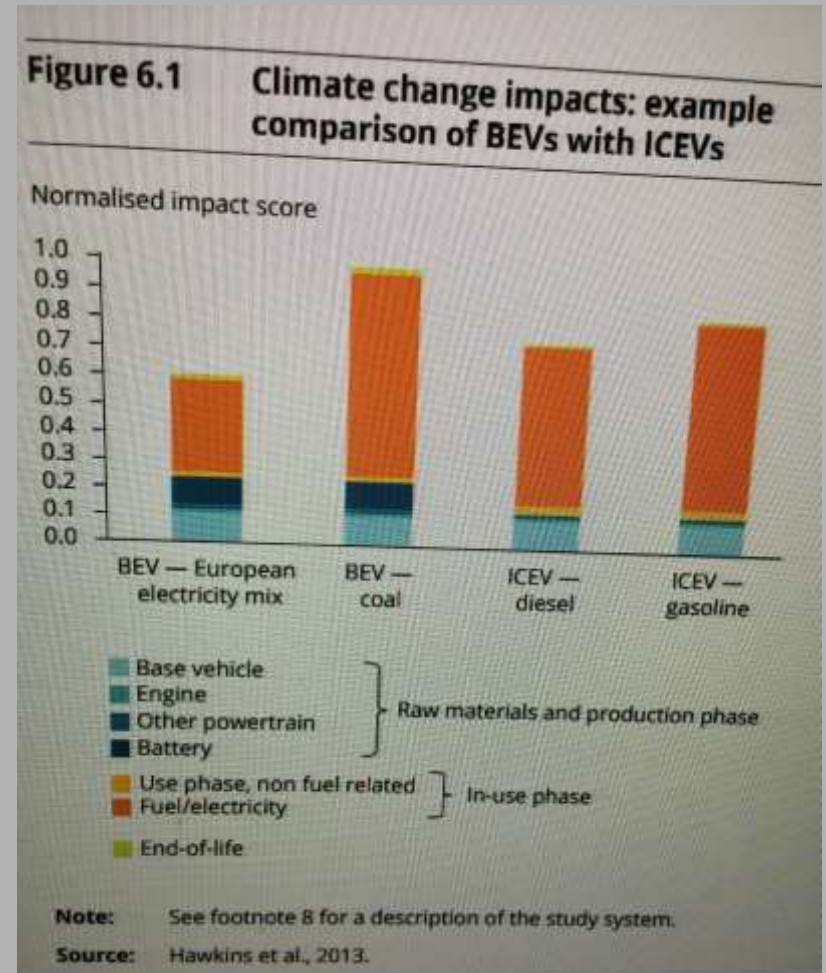
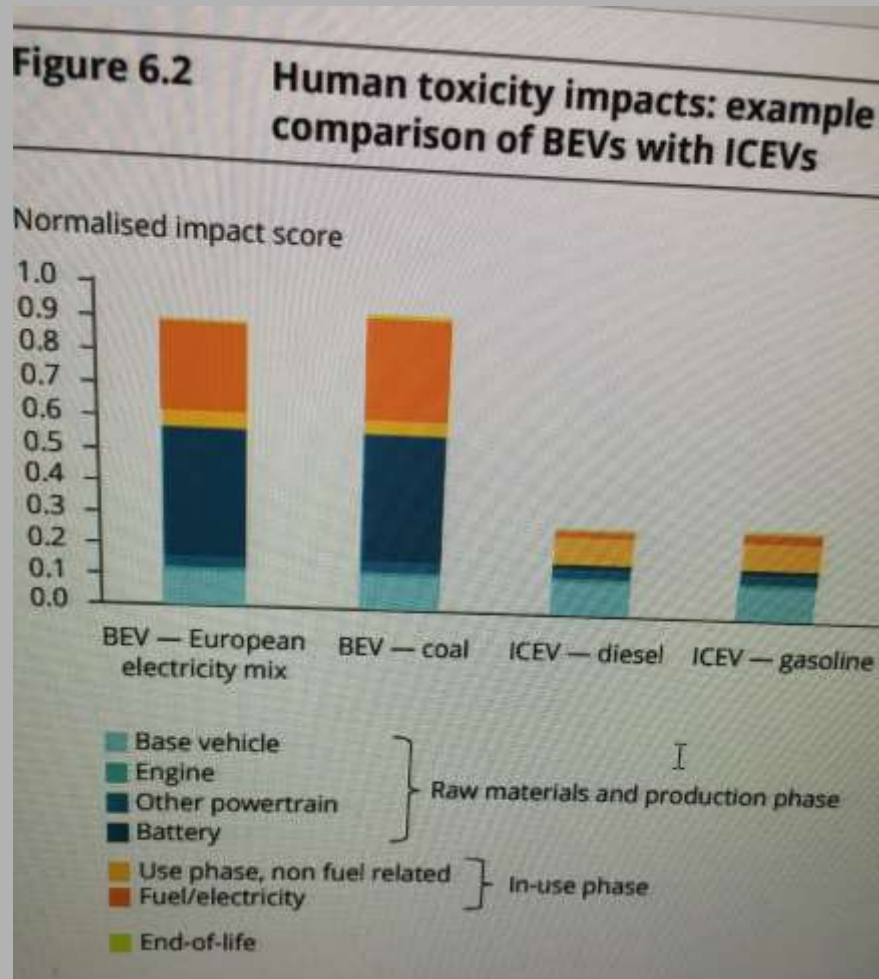
GIGAFACTORY

Tesla's Gigafactory w Sparks, Nevada, będzie największym budynkiem na świecie, na terenie 140 ha, 3x Central Park,

Planowane są dziesiątki takich gigafabryk

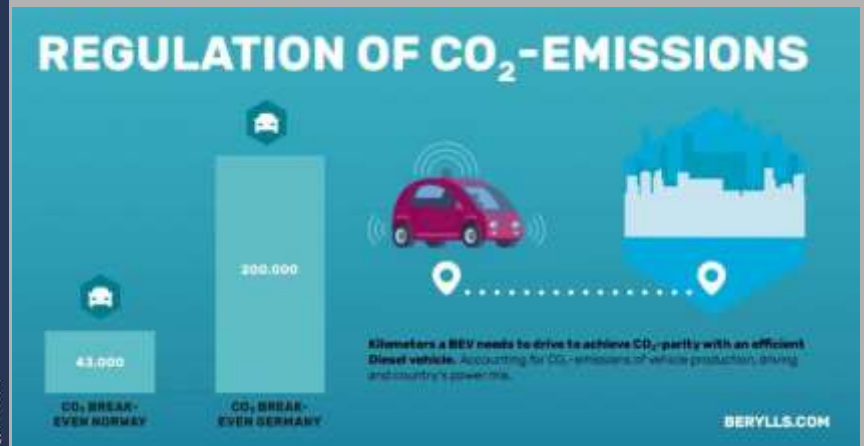
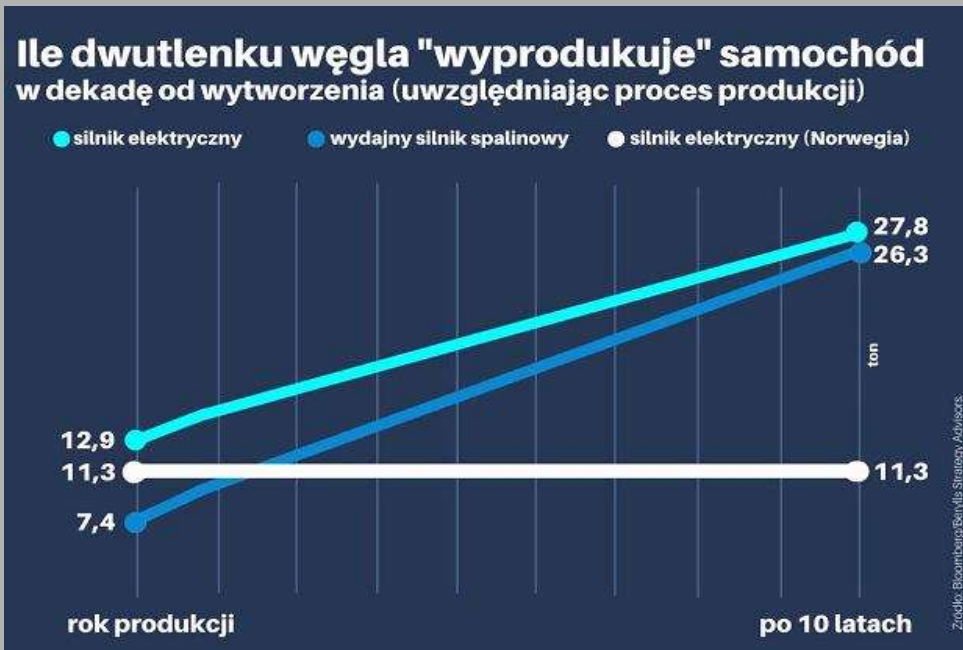
ASPEKT EKOLOGICZNY

Silnik: magnezjy z Neodym Zelazo Bor (NdFeB), zawierają ziemie rzadkie: Neodymium (Nd), Praseodymium (Pr) i Dysprosium (Dy)

Rok 2027: 50 000 ton baterii do zużycia we Francji

ŚLAD CO₂

Berylls Strategy Advisors

Optymalny przebieg według ADEME

➤ 12 000 km/rok

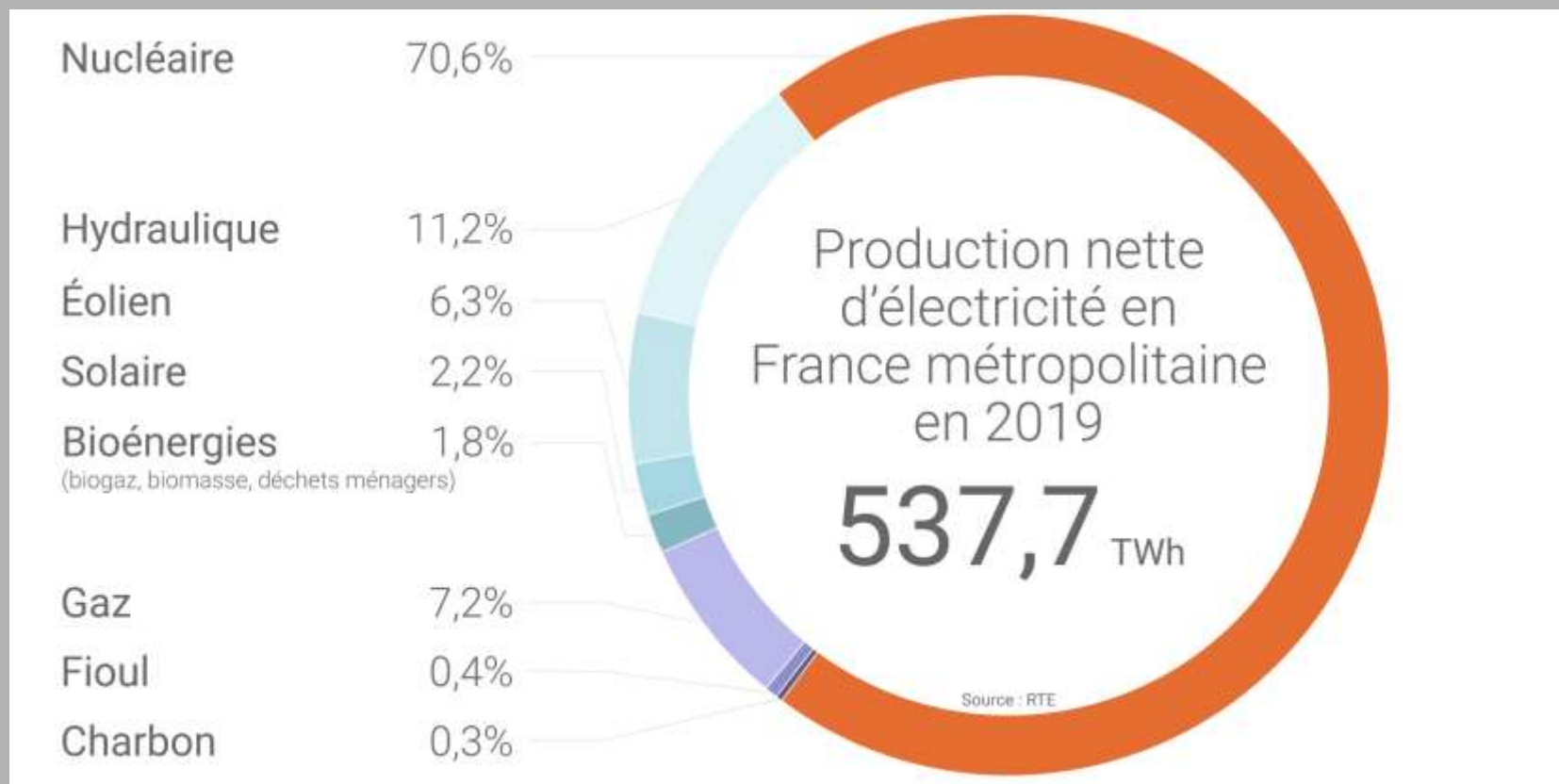
50 – 80 km/ dzień

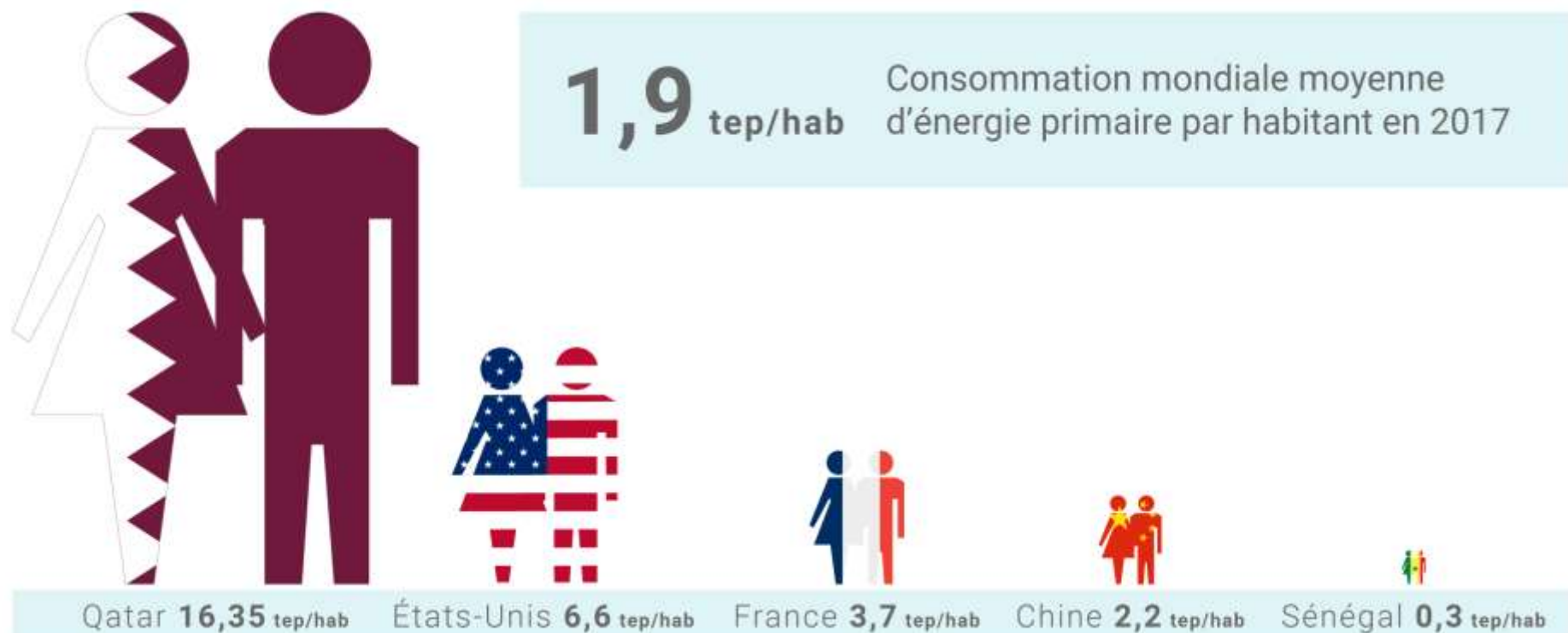
LIT I ŚMIGŁA WIATRAKÓW PRODUKT I ODPADY

PRODUKCJA ENERGII WE FRANCJI 2019

ZUŻYCIE ENERGII W ŚWIECIE

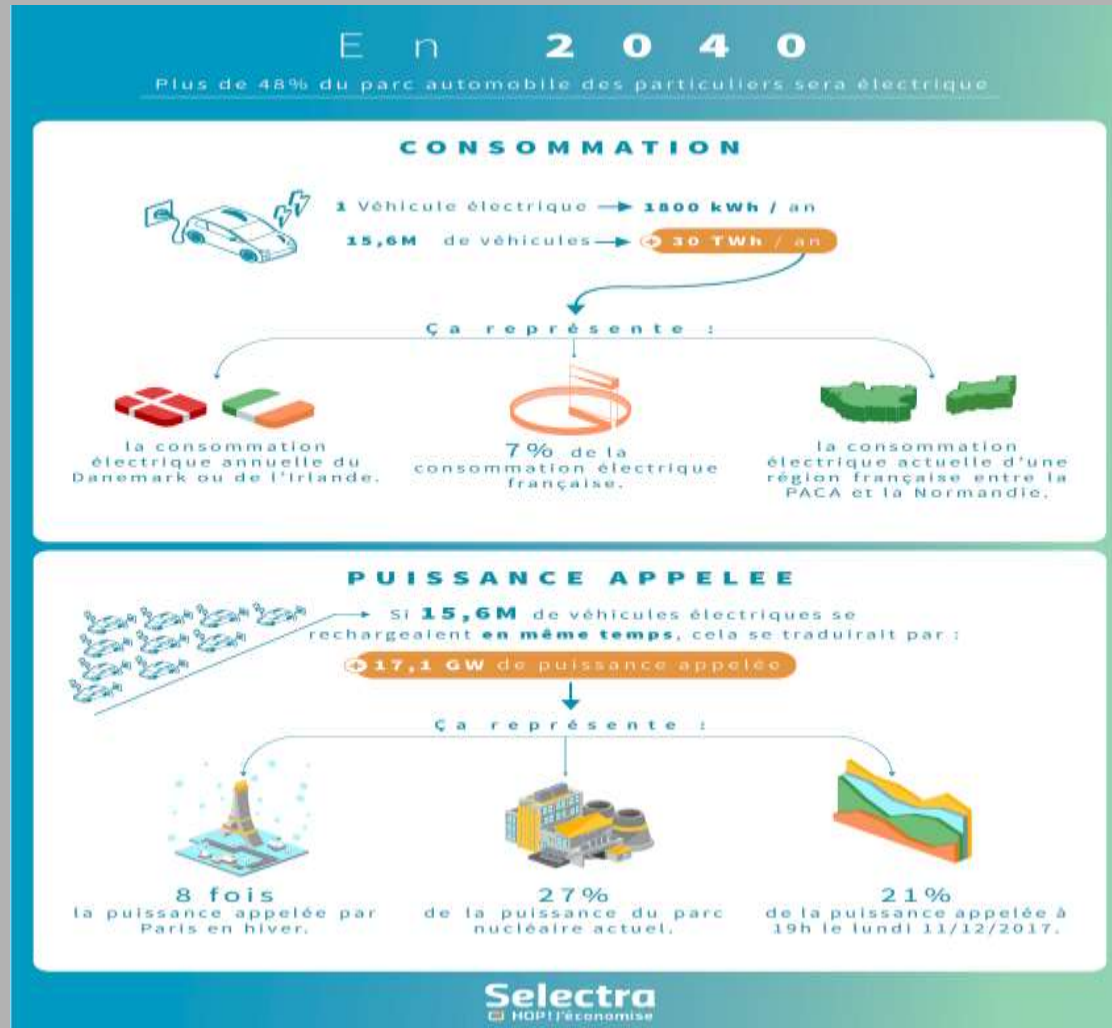
Source : AIE, Key World Energy Statistics 2019

données pour 2017

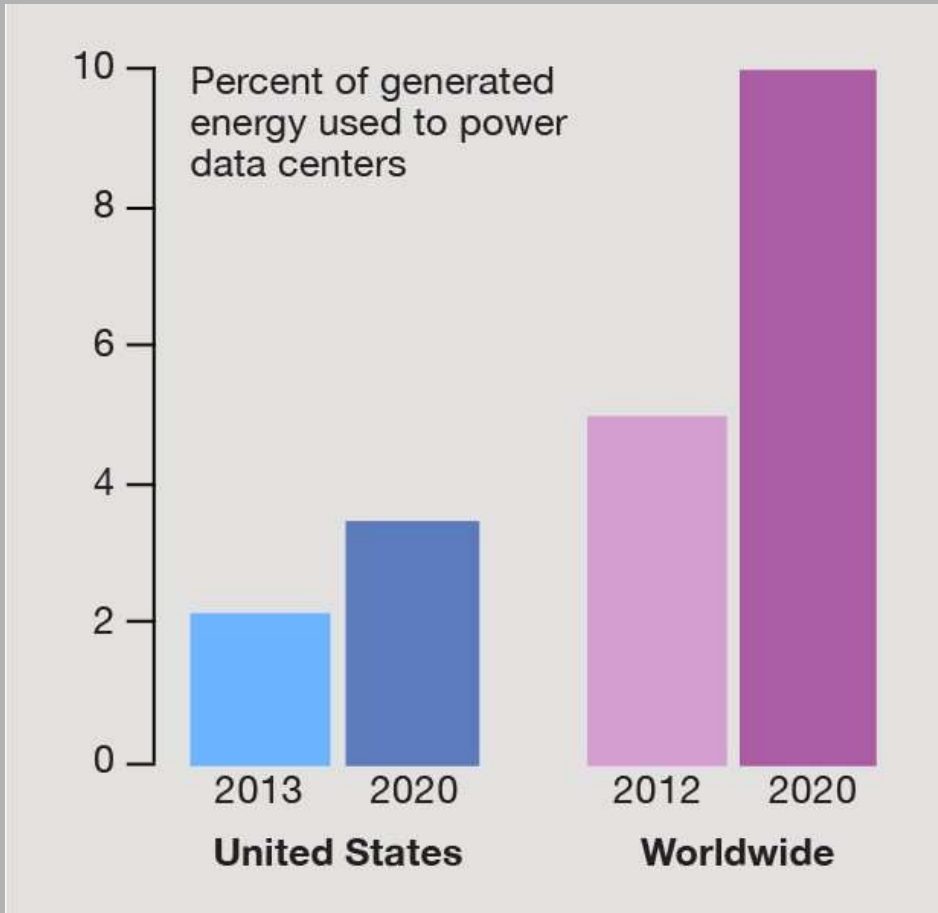
Francja: 3.7 tep = 43 MWh

Zużycie energii elektrycznej /mieszkańca Francji: 2.256 MWh

BILANS ENERGETYCZNY – FRANCJA 2040

ZASILANIE DATA CENTERS

Shift Project

Średni data center: 1000 m², 1MW = miasto 10000

PRODUKCJA ENERGII

Wiatrak (2MW):

- Czas życia: 20 lat
- Materiały konstrukcyjne: 425 m³ betonu, 1200 ton metali (stal, Cu, ziemie rzadkie)
- Wykorzystanie pełnej mocy: 23% czasu życia, około 2000 -2300 godz./rok
- Całkowita produkcja energii: 80 GWh
- Na 1 GWh energii potrzeba: 5 m³ betonu, 0.5 tony stali

EPR 1.65 GW

- Czas życia : 60 lat minimum
- Materiały konstrukcyjne : 385 000 m³ betonu, 74 000 ton stali
- Wykorzystanie pełnej mocy : 85% czasu życia,
- Całkowita produkcja energii: 742.500 GWh czyli 9000 wiatrakow
- Na 1 GWh energii potrzeba: 0.5 m³ betonu, 0.1 tony stali

Ceny kWh :

- Wiatr : 8,2 c€/kWh naziemna i 20 c€/kWh morska , czyli 2 i 5 x energia jądrowa .
- Słońce: 20 c€/kWh dla dużych instalacji i 31 c€/kWh dla małych, czyli 5 do 8 x en. jądrowa
- Energia wodna : 40c€/kWh

KOLEJNA REWOLUCJA – SAMOCHÓD AUTONOMICZNY

Wyposażenie: dostęp do 4 i 5G. Kamery, lidary, radary, paleta czujników i akcjonerów.

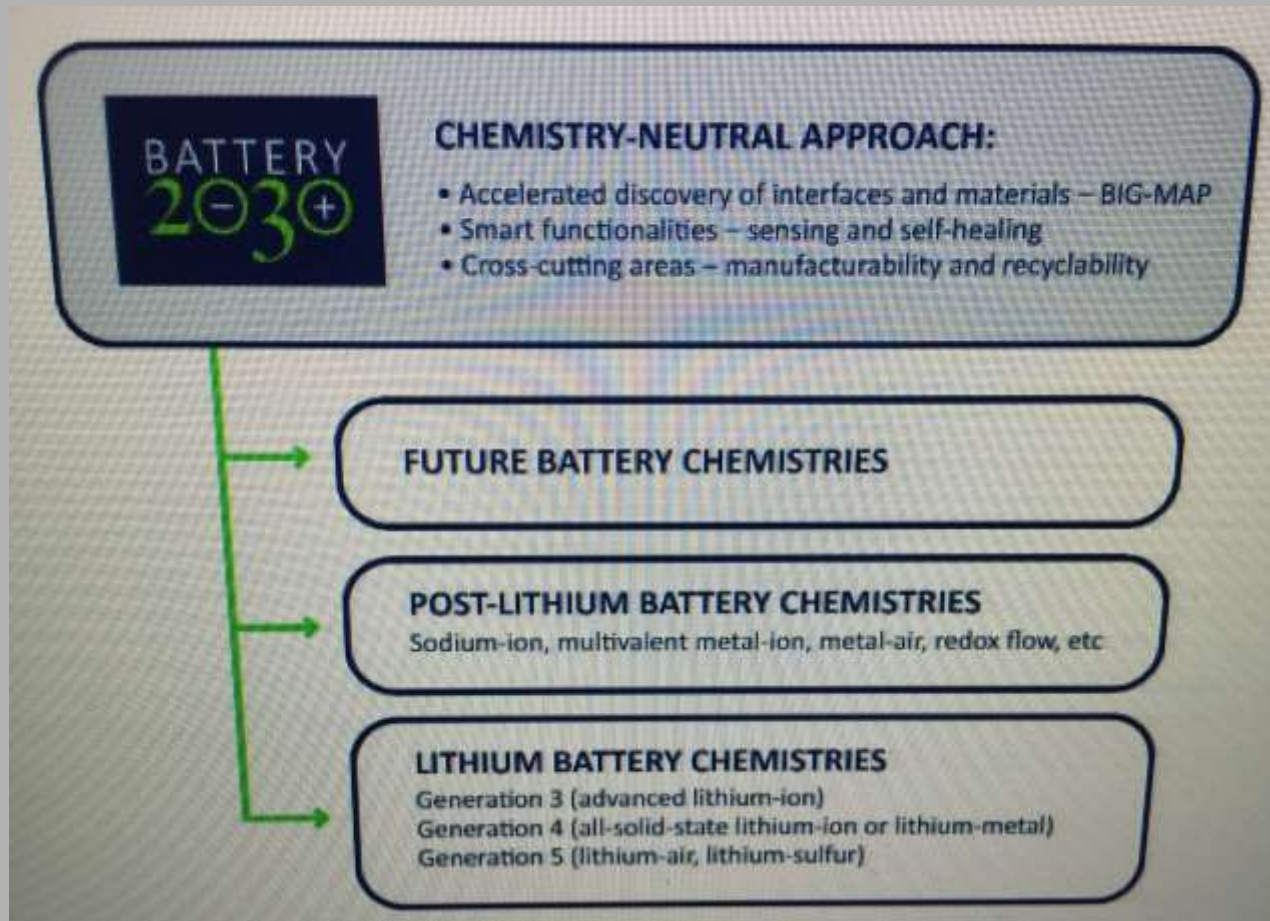
**GAFAM: (Uber, Engie, Blablacar...) ma wizje ACES (autonomiczne, połączone, elektryczne i dzielone) –
” nie ma wątpliwości że to niedługa przyszłość”**

**Cybernetic AI Self-Driving Car Institute: wyobraźmy sobie samochód wyposażony w 50 do 100 komputerów i
i energię potrzebną do funkcjonowania**

ADEME

**Zanieczyszczenia związane z produkcją samochodu elektrycznego powinny być skompensowane inteligentnym
użytkowaniem: duży kilometrą, najlepiej w mieście (przypadek samochodów dostawczych), mały wymiar
baterii, duże samochody do wyjazdów na wakacje (> 500 km) najlepiej zapomnieć, używać transportu
publicznego, krótko mówiąc być powściągliwym w przemieszczeniach, dzielić się używaniem samochodu z
innymi,**

PRZYSZŁOŚĆ PRZEWIDYWANY ROZWÓJ BATERII

WNIOSKI

- **Zdefiniować priorytety: obniżenie poziomu CO2?, walka ze smogiem (gazy i mikrocząstki)?, oszczędność energii?**
- **Dostroić rozwój motoryzacji do postępu w zakresie źródeł energii o niskiej stopie CO2 i baterii o korzystnych właściwościach**
- **Zachować powściągliwość w ambicjach – oszczędność energii jest zadaniem nr 1**
- **German automotive consultancy Berylls Strategy Advisors: « *it is time to consider the diesel approach if we want to reach the 2030 EU CO2 targets* »**
- **Dalszy rozwój wymaga szerokiej i bez ideologicznych ograniczeń dyskusji nad skutkami i możliwościami technicznymi dotyczącymi ambitnych planów zmian w transporcie, nie tylko kołowym**
- ***Inwestować skuteczniej w rozum i roztropniej w energochłonną inteligencję***